

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 750 зол., Німеччині 750 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 750 зол., Австрії 750 шл.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН.
СТРАШ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Найкраща льоката ощадностей —
це премійна вкладка в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20,
де крім відсотків можете ще дістати пре-
мію від зол. 25—300, залежно від висоти
щомісячних вкладок. Найнижча вкладка
зол 5—місячно.

ДНЯ 24. ТРАВНЯ ч. р.
СПІШІТЬ У СІ
НА
ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН
який влаштовує Львівська Філія Т-ва Охор. дітй
на площі СОКОЛА-ВАТКА.

Сенсаційна програма. Подорожі в афішах.
2045 2—3

Травень у політиці.

5-літні роковини „санації“ у Польщі. — 2-літні роковини влади Лейбур-партії в Англії. — Змі-
на президента Франції. — Женева. — Переломові дні в Іспанії, Румунії та Єгипті.

Львів, 16. травня 1931.

Сам список подій, наведений вище у наго-
ловку, каже вже пророчисто, що цюгорічний мі-
сяць травень грає у світовій політиці чималу
ролю та перейде до історії численними датами
різних своїх днів.

Не шукаючи далеко, маємо у травні тут, у
Польщі, роковини, які вправді цього року не
здостігали навіть у всіх польських газетах
зрештою епітети та які проте відносяться до по-
літи, яку вже нині можна вважати одною з най-
важливіших в історії відродженої Польщі та яка
ще більшого може набрати значіння у дальшому
розвитку випадків. Бо між 12 і 15. травня 1926.
року доконався у Польщі переворот, який був
епілогом закулісної боротьби за владу, але
який став теж прологом до введення у життя
таких метод утримання себе при владі, які по-
трясли не лише політичною, але й суспільною
структурою держави, глибоко сягаючи буквально
як у всі ділянки її буття. Пятилітні роковини
закінчення „санаційного“ табору не викликають
сумніву щодо двох фактів: 1) що не видно на по-
літичному оціні Польщі ніякого реального фак-
тору, який міг би в найближчій будучині раху-
вати на спадщину влади (зарма, що претенде-
нів до неї нема) і 2) що такого політичного і го-
сподарського хаосу, як нині, такого румовища
політичних і господарських відносин — у відро-
дження Польщі ще не було. Навіщо шукати да-
леко за прикладами? Краще взяти до руки поль-
ську пресу з останнього тижня: що день, то інша
звістка, раа твердження, що знову заперечення.
8 кабінетова рада, нема її; іде уряд до димісії.
Вона вже оголошена, ніхто ніколи до димісії не
подавлявся і про неї не думає; буде надзвичайна
сесія (тут слід докласти дата скликання і спи-
сок справ денного порядку), не буде сесії, бо не-
ма пощо скликувати її; урядовим наведенням при-
ведуть 15 проц. додаток, — ніколи ніхто такого
проєкту не оголошував; міністр Матушевський
вийшов до Кройгера за позичкою, то знову по-
дає його мала чисто „туристичний“ характер,
— і т. д. і т. д. Чи це зовсім нормально полі-
тичне життя та ще й у демократично-республі-
канському і парламентарному устрої?

Кожна громадянська настрої і реакція пу-
блічної опінії не мають переконливої сили, от-
же не мають майже ніякого практичного впливу
на керівників польського державного човна, —
інакше діється в Англії, де теж саме у місяці
травня 1929. року англійські виборці скинули
владу консервативів, передувалиши число їх
мандатів в палаті громад з 400 до 260, піднісши
так посланців соціалістів зі 170 на 290. З тими
290 голосами у парламенті, який рахує 615 чле-
нів, править вже два роки соціалістична мен-
шість уряду Макдональда, оперта на прихильну
опінію і — арифметичні комбінації з лібералами
Льюїса Дюрланда. Але останні випадки трі-
висті цієї влади сильно заважали. Бо множилися
сказки, що прихильна опінія англійських мас
відвертається від лейбурістів. В окротах, в яких
коні два роки тому зловбули мандати при ре-
веляції переважної голосів над консервативними
протинниками, нині, при спорадичних доповня-
льних виборах, воєди тратьте ті самі мандати на
рід консервативів. Статистика голосів виявляє,
що диверсія сексесіоніста з Лейбур-партії, сера
Освальда Мослі, довела також до розколу у ви-

дах прихильників партії серед широких верств
населення. Упертий спротив соціалістів проти
введення охоронних промислових мит поруч з
фактом, що число мільонів безробітних не мен-
шає, дає перевагу консервативістам в їхній пропа-
ганді політики митної самооборони, тим більше,
що до цієї політики нахвртуються і визначніші
ліберальні економісти (Кайнес). І тому недалека
дебата над фінансовим проєктом соціалістично-
го кандидата Сновдена може стати кінцем дво-
літньої влади цього уряду, який ледви чи виїде
побідою з нових виборів, які в Англії є справді
свобідним і неупирушеним актом громадянської
волі і совісті голосуючих.

Знову-ж у Франції в дні 13-го травня став
виборний новий президент серед обставин, які
схвильовали цілий політичний міжнародний світ.
Управ кандидат, якому на 100 проц. певности во-
рожено успіх. Але ще важніше, що цим канди-
датом була безумовно наймаркантиша індивіду-
альність нинішньої Франції, людина, з іменем
якої звязане поняття цілої закордонно-політич-
ної системи. Співтворець Льокарна і Туарі, ли-
цар паневропейської Ідеї, — Бріян, — який на
три дні перед президентськими виборами отри-
мав вотум довіри палати депутатів 430 голо-
сами проти 52 — провадився у користь прези-
дента сенату Думера, 70-кілька-літнього старця,
людина політично бідола.

Нині ведеться у пресі дискусія на тему, чи
вибір Думера, як кандидата правниці, буде мати
вплив на закордонну політику Франції, ведену
будь-що-будь людиною лівиці. Однак без огляду
на те, по чій стороні правда, вже сама заповідь

Бріяна, складена у Женеві, що швидко він ві-
зьме паломничу палицю в руки, відмовившись
від офіційної політики, має нині практичне
значіння, як перспектива понових ускладнень, що
прийдуть неминуче разом з приходом якоїсь но-
вої людини до палати при Ке д'Орсея.

Покиньо Бріян ще у Женеві. Засідає там т.
зв. Європейська Комісія Ліги Націй, куди зіш-
лася буквально усі закордонні міністри євро-
пейських держав, — навіть представники Рад.
Союзу і Туреччини, що до Ліги Націй не на-
лежать. Одна з точок наради цієї комісії обіймає ці-
лість європейських господарських проблем, осо-
бливо дотеперішні висліди діяльності в цій ді-
лянці Ліги Націй, висліди париської конферен-
ції з літлого і березня ц. р. про збут скібно-євро-
пейських хліборобських надвишок, справу ново-
го хліборобського кредитового міжнародного
банку та — що найважливіше — австро-німецьку
мвину унію. Ця остання справа є нині осеред-
ком актуального міжнародного зацікавлення,
бож вона викликає безпосередньо мареву „ан-
шлюсу“, а посередньо — ревизію версайського
договору та взагалі захитання могутньої після-
воєнної „рівноваги“, встановленої поділом світа
на віртелів і дозвигів, на побідників і побі-
джених.

Як відомо, у цих днях рішається теж, чи
українські петиції придуть під обміркування
Ради Ліги Націй, чи будуть відложені до осені.
Але й з різних інших точок Європи дохо-
дять звістки, які підкреслюють вагу біжучого мі-
сяця в історії тих країн.

Єспанська революція, мабуть, щойно бере
„роєтин“, а нимущена абдикація (фактично де-
тронізація) Альфонса XIII. була, як показу-
ється, лише тихенькою переділюшкою концерту ре-
волюційної стихії. Нині горять в Іспанії церкви
і монастирі та лаяться на вулицях кров.

У Румунії ідуть гарячкові притотування до
виборів, які матимуть рішачий вплив на дер-
жавний устрій того краю. Чи уряд проф. Ворги
буде лише перехідною стадією до абсолютного
короля Карла II, чи може покажеться, що Маніа
з нац.-параністичною партією таки має біль-
шість у краю — це питання, які хвилюють меш-
канців Румунії, а з огляду на її нинішнє значін-
ня на Сході Європи не є байдужі й закордонні.

Ба навіть з далекого Єгипту травень відту-
кється сальвасом стрілів, віддаваних поліцією і
військом до мас, демонструючих напередодні ви-
борів проти диктаторської влади і за національ-
ною партією „Вафду“ Нагаса-Памі.

Золота нужда Європи.

І. Нужда і гори золота.

Господарська скрута збільшується через
брак обігового гроша. Найбільше відчуває це
Європа, в якій цього гроша в одних краях най-
більше, а в інших так мало, що цілі полоси пе-
рестали вживати нафти й соли. Одні працюють
без упиру, щоби ледви заробити на прожиток,
другі чекають з тугою на працю вже не місяця-
ми, а роками, треті розпоряджають мільонами,
але не мають з них ніякого пожитку. Брак ро-
зумного кругообігу вільних капіталів ставить
Європу перед обличчя чимраз гіршої нужди.
Чому? Бо гроші не кермуть здоровий економіч-
ний розум, не розділює їх людський ум, а полі-
тична рука, якій на жаль людська нужда ніколи
байдужа, а навіть — потрібна.

В наслідку воєнного вичерпання і безпри-
кладної руїни попав весь схід Європи (поза
СРСР) в своєрідну господарську скруту: він не
може найти гроша для урухомлення багатьох
рентовних ділянок своєї господарки, не може
видобути у себе вільних капіталів, він дуситься
без гроша. Без цього гроша пропадає хлібо-
робство, недомагає торгівля, гине промисл.

А захід Європи? У ньому три групи: перша
це Франція, сьогоднішній банкир Європи, най-
більша скарбниця золота світу — щаслива віч-
ним доплатом дарового гроша з Німеччини;
друга — це Німеччина, яка версайським дого-
вом привязана до контрибуції і з своєї праці
складає гроші Франції; третя група — це дер-
жави, які хотіли би якнебудь допомогти в цій

безголовлю двайцятого століття, але самі тор-
чать у ньому.

Кожного місяця відходить з Німеччини
200 мільонів марок до французьких скарбниць.
Стільки мусять заробити понад заспокоєння
своїх потреб німецькі хлібороби і робітники.
Що при такому внищі мусить бути нарушений
господарський порядок, що при ньому при
найдешевшій продукції важко вдержатися у
світовій конкуренції на ринках — це зрозуміле,
тим більше, коли ці ринки ставляться рішуче
неприхильно до німецького імпорту і навіть
яскраво аграрні держави пруть до розвитку
власного промислу. Чи дивиння, що частина
німецького громадянства бродить під знаком
гакенкрайцу, а частина мріє про червону зірку.

Витворюється парадоксальна ситуація, що
найбільшим скарбником світу є одна з європей-
ських держав і найбільшим нуждарем світу є —
Європа.

II. Заведені надії на Америку і Союз Народів.

Зразу наділася Європа на порятунок Аме-
рики, точніше — Зєднених Держав Півн. Аме-
рики. Але там прийшов теж крах, державний
дефіцит фантастичний, як на європейські від-
носини, висот, а приватне господарське життя
заломналось, даючи коло 12 мільонів безробіт-
них, в самому 1930 р. спадок торгівлі зі закор-
донном в порівнянні з попереднім роком на
30 проц., а банківськ обороти на 24 проц.

Ще були надії на Союз Народів. Засідання
фінансового комітету геневської конференції

та часті засідання підкомісії обороту золотом, хоч як обильні й гарні своїми резолюціями, підтвердили тезу, що якраз в часі, коли треба по-мощі такого міжнародного чинника, той чинник не встиг нічого зробити.

Не допомогли гарні ідеї Паневропи, ні вселюдські ідеали. Коли творено Міжнародний Банк Розрахунків у Базелі, то згідно з планом Юнга мав він теж стати джерелом оживлення європейського грошового ринку. Та зраз-же в самому його статуті пропущено ці можливості!

Ведуться теж спроби нейтрального капіталу рятувати господарство Європи через свої довгорочні вклади, але не тільки капітал в морі потреб поодиноких держав, а при цьому використування капіталістами важкого положення не знає границь. До цього типу „помічників“ позичок належить Кройгера сиринкова позичка для Польщі. Подібну практику ввів він і деінде, а за ним ще кілька концернів швейцарського, голландського й іншого меншого капіталу.

Недавно почалися підготовчі праці над творенням Міжнародного Хліб-робського Банку під егідою Союзу Народів. Цей банк мав би взяти в опіку в першу чергу східно-європейські аграрні краї і постачати їм середньо-речинцевий кредит. Та підготовка йде і йде, а здійснення цього банку ще дуже далеко.

III. Новий англійський план рятунку.

Кріза не минула й Англії. Європейський ринок утратив свою давню вартість, нормальні господарські відносини перестали там існувати, а солідну працю європейського купця і промисловця втиснула несолідність і вексельні протести, речі незрозумілі в англійському світі. Та ближній розгляд показав, що це тому, що Європа, поза Францією, без гроша.

Новий план рятунку європейської господарки і придбання потрібних капіталів вийшов в Англії з півфіційної сторони. Випрацювали його губернатор Банку Англії Монтаті Норман та два банкирі Роберт Кіндерслей і Чарльс Алліс. Коротко називають його планом Нормана. Цей план передбачує постачання довго- і середньорочних кредитів цим європейським державам, що дусяться без гроша. Це постачання переводив би Міжнародний Банк з основним капіталом коло 100 мільйонів доларів та емісією довгих листів на около 500 мільйонів доларів. В підписці емітованих довгих листів згодились взяти участь серйозні банкові концерни англійські та німецькі, а зокрема кілька промислових трестів, між ними трест Кройгера. Кредити цього нового банку йшли би в першу чергу для підтримки німецького господарства, головне для промислу. Тоді була би можливою поправа боляч середньоевропейських грошово-кредитових обставин, а Міжнародному Хліб-робському Банкові остав би для обслуговування схід

і полудневий схід Європи, отже передусім хліборобські держави. Цей план Нормана прийнято прихильно англійським, німецьким та іншим європейським світом. Нейтрально держиться досі французький капітал, який ще не рішився, чи брати участь в цьому ділі. Але тому, що Па-

риж сидить сьогодні на золоті, без нього не впадуться найкращі плани Нормана. Чи дасть Франція гроші боляч у цій формі — невідомо. Бо приповідка „сирій голодного не знає“ не позбавлена й глибокого політично-економічного змісту.

Інж. Євген Храпливий.

Вісти з „Рідної Школи“.

1. З нагоди свого 50-літнього ювілею улажує „Рідна Школа“ Педагогічний Конгрес і шкільну виставку, імовірно 1. і 2. листопада п. р. На конгресі будуть виступати реферати на найбільш актуальні педагогічні теми з відповідним узглядненням українських потреб. Шкільна виставка має бути наглядним образом дотеперішніх змагань та досягнень „Рідної Школи“. Намінені реферати на конгрес такі: 1. Історичний погляд на головні напрями в нашому шкільництві; 2. Основні питання педагогії; 3. Проблеми сучасного виховання; 4. Роди шкіл і потреби українського громадянства; 5. Молодь як суб'єкт і об'єкт виховання; 6. Вплив індивідуальності вчителя на висліди виховання і навчання. Щоби дати можливість українським кругам, які цікавляться виховними справами, слідувати й ознайомитися з головними на-

прямими педагогії, будуть усі реферати виступати на повному засіданні, а не по секціях.

II. Виконуючи одну з резолюцій цьогорічного Загального З'їзду „Рідної Школи“, якою делегати поручили Головній Управі уложити канон української лектури, уладила Головна Управа нараду львівських українців, на якій вибрано референтів, котрі уложать список творів для лектури в народних і середніх школах. „Рідна Школа“ буде їх опісля по черзі видавати для вжитку української шкільної молоді.

III. Уважаючи кооперацію одним з наймогутніших двигунів українського народу на господарській ділянці й виконуючи дотичну резолюцію останнього Загального З'їзду, рішила Головна Управа, щоби в школах „Рідної Школи“ поширити дотеперішню практику й зазначувати молоді усіх родів своїх шкіл теоретично й практично з кооперативним ділом. Принято відповідний план, виготовлений дотичною комісією. Для підготовки самого рідношкільного вчителства рішено творити районні кооперативні курси, — а по їх закінченні повести заочні (писемні) кооперативні курси для всього рідношкільного вчителства.

IV. З огляду на надходячий сезон пільних робіт стає справа відкриття діточих садків при Кружках „Рідної Школи“ шораз більше пекучою. Пригадується, що вже крайня пора зголошувати в Головній Управі запотребування провідників для таких садків.

V. На конкурс „Рідної Школи“ проголошений з доручення Т-ва „Стрілецька Громада“ у Філадельфії Па на три теми з обсягу національного господарства, рішила Головна Управа на внесок журі (зложеного з дир. Д. Коренця, дир. М. Творидла й редактора д-ра М. Коновальця) признати першу нагороду д-рові Карлові Коберському за працю на тему „Значіння України у світовому господарстві“. Нагороджена праця стає власністю „Стрілецької Громади“, яка зобов'язується ту працю видати друком, а дохід ужити на дальші конкурси „Рідної Школи“.

VI. На потреби „Рідної Школи“ прийшло через касу Головної Управи: в березні 1931: з краю 14.718.02 зол.+5 дол., зі Злуч. Держав 2.021.63 дол., з Канади 60 дол., з Чехословаччини 683.80 зол., з Австрії 6 шіл., з Бельгії 360 ф. фр., з Франції 200 фр. фр.; у квітні 1931: з

Спростування

на основі § 19 прес. закону.

Наша Редакція дістала таке спростування: До Відвічального Редактора газети „Ціло“ Вп. Олександра Костика у Львові.

На підставі артикулу 19-ого пресового закону прошу о поміщення слідуячого спростування:

В числі 104 (12760) „Ціла“ зі середи дня 13-ого травня 1931. у статті під заголовком: „Нова атака ендецької фурії“, написав анонімний автор у відношенні до моєї особи дослівно ось що: „Польська ендеція, яка спершу таксамо в обличчя наслідків відомих подій трохи задукала, аж до того ступня, що отверто з соймової трибуни осудила методи „пацифікації“ і здержалася від голосування над резолюцією недавнього свого активного члена, нині посла ББ. Здзіслава Стронського, займала у згаданій пресовій дискусії досить коректне становище стороннього глядача“.

Неправдою є, будьтоби я коли небудь належав до „ендеції“ і був її активним членом — натомість правдою є, що ніколи не належав до „ендеції“ ні до жадної політичної партії і що я, яко визнаючи ідеологію Маршала Пілсудського брав участь у всіх працях табору державного. — Львів дня 15. мая 1931 р. D-r Zdzisław Stronński, poseł na Sejm.

ФЕДЕРАЦІЯ „ДІЛА“ З ДНЯ 19. ТРАВНЯ 1931.

ДАРІЯ ВІКОНСЬКА.

Затрачений звук.

У найближчих днях появиться в „Книгарні Наук Т-ва ім. Шевченка“ збірка невідомої досі авторки п. з. „Райська яблунка“, з якої вибираємо один нарис, щоби дати читачам поняття про характер цієї книжки. Збірка без сумніву зверне на себе увагу знавців літератури.

Осінній парк. З ясенів падають мов зелені дошки листки, нечутно, невинно, нестримно. Немов дрібні ручки лежать листки на землі, безсилі шматки тіла, від якого їх відірвали.

Дерева вже давно гола. Ще тільки старі берези стоять, наче вогнені стовпи, а молоді на слабких сріблястих кольонах хилитаються, мов вогнені язички. Стежки вкриті різнобарвними листям, мов делітки: жовті, мідяні, золотисто-червоні — останки осінньої, балевої суки.

Між сухими галузками та гілками висять сям-там, наче заривисті лямпійники, останні неавіні, червоні та жовті листочки, а кущ вовчого лака якби позичений від весни: вогнистий дощ його багрястих ягід, схожий на квіти.

Істляві гіляки перемінлились у нерозпутані арабески чорних ліній, поза ними синявий серпанок далини.

Серед терпкої туги цієї осени самотніми стежками парку йде двоє осіб. Ідуть повільною ходою і кожний їх крок має в собі вагання, наче йшов би одночасно на зустріч і на прощання...

Кілька разів вони зупиняються. Раз стають при старій камінній лавці. Відтак ідуть далі по жовтій листю, що шелестить під ногами.

Задумана, вже не зовсім молода, гарна жінка і вже не молодий, хоч йому ще далеко до старости, стрункий мушкетер, з нерівномірними інтелектуальними рисами.

Іза: Я не знала, чи зможу ще колись стрінутися з тобою, ані чи зможу, якби і трапилась така нагода, свобідно з тобою порозмовляти.

Він: Давно ми вже не бачились.

Іза: Майже шість літ. Ти наче й зовсім не змінився, але я пережила чимало.

Він: Чи ти була лиха на мене, що я не відповідав на твої листи?

Іза: Ні. Ані лиха, ані розчарована. Мене це боліло тільки тому, що я тебе кохала. Та я повторяла собі, що є сотні різних причин, чому люди не відповідають на листи, а зрештою навіть якби ти робив це навмисне, то я мусіла би поважати твою постанову. Я не сумнівалася, що все має бути, як було.

Він: Тепер, коли зі мною розмовляєш, ти така спокійна. А прецінь кажеш, що ти кохаєш мене. Чи тужила за мною весь той час?

Іза: Якійсь час тужила невимовно. Я ходила під той дім, де ти вже не мешкав, і часто стояла там довго під дверми, що вже не вели до твоєї кімнати, брала за клямку і тішилася самим доторком, дарма, що твоя рука вже віддавна не торкалася цього місця. Я сходила вниз по сходах, на яких уже давно не було твоїх слідів, і йшла вулицею, куди ти колись ходив. І все це: дім, ворота, сходи та вулиця були для мене дорогою твоєю колишньою присутністю.

Він: (мовчить зворушений).

Іза: Але тепер це вже минуло. Тіло тужить, але не дух. Дух входить у взаємини незалежно від усяких матеріальних обставин. Туга чужа духові, тому, що дух сам у собі суцільний. Майже хочеться сказати, що твоя нинішня присутність нарушує нашу спільноту дотеперішніх взаємин...

Він: Ти пропадаєш за метафізикою. Як можна не тужити за кимсь, кого кохаємо?

Іза: Можна... Коли ми дійшли до пересвідчення, що вся туга не наближує його до нас і, тому не є вона правдивим шляхом, щоби наїти цю близькість.

Він: А який-же шлях правдивий?

Іза: Не знаю. Але здається, що Lou Andr  as-Salom  є каже глибоку правду: „як-то всі взаємини залежать від сили, з якою ми кидаємось у якімсь напрямі...“

Він: Отже протягом усіх цих літ ти думала про мене?

Іза: Думала! Я була всіма своїми думками при тобі, днями та ночами! За кожним разом, коли мені було тяжко, я звала тебе! Хоча ми були розділені, я жила вірою, що ми зустрічаємось де-у в духовім світі, може навіть кожного дня та кожної години, або що ми попросту духово творимо одно, незалежно від того, що ми втілені в двох різних полах...

Він: А тепер, коли мене бачиш, чи маєш надалі ще те саме почуття?

Іза: Тепер я збентежена твоєю присутністю. Але так не зможу ніколи позбутися цього почуття, тому, що воно зв'язане нерозривно з моєю свідомістю. Мое кохання і моя віра в нашу однорідність є нероздільні!

Він: Дивна ти жінка! З погляду туземної моралі я глибоко провинився перед тобою.

Іза: Не в моїх очах. Усе, що ти зробив, було правильне. Усе, що ти робиш, є для мене таким, як бути повинно, тому, що ти це робиш. Я приймаю тебе без застережень. Я кохаю тебе.

Він: Так говорить холодна скептична, вперта жінка, що не встигла була за ніким їти, тому, що її очі бачили надто багато, а її дух ходив завжди власними стежками?

Іза: Оця скептична, холодна жінка мала всеж таки серце. Вона могла зробити з нього дарунок тільки тому, з яким вона почувала себе тісно спорідненою у глибині своєї душі, тісно зжитою, незалежно від того, чи він повернеться до неї, чи відвернеться від неї. Ти відвернувся від мене... І цього не можна сказати, бо по суті я не мала навіть найменшого доказу, чи знаєш про мое кохання або чи відчуваєш його. Але тому, що дух — як ми знаємо це з досвіду — наче тіль незримого сонця або безтілесна тіль наших днів іде за нами — неважко було мені ожити тебе підчас твоєї несприятливості.

крито 17.810,64 дол., зі Злуч. Держав 585 дол., з Канади 10 дол., з Чехословаччини 279,17 дол., з Австрії 42 шл., з Франції 180 фр. фр.

VII. Понадзвичайний ювілейний дар на „Рідну Школу“ зложили: Кооп. Банк „Дністер“ у Львові 1000 дол., Всє. о. Михайло Кайок із Зарудин 1000 дол. Обоє Жертводавців іменовано членами-добродіями.

VIII. Кружок „Рідної Школи“ в Коломиї ухвалив одноразову допомогу 500 дол. на виплату платень для учителів.

IX. Прийнято офірту на еміоновану відяну „Рідної Школи“ по проєкті артиста С. Гордінського і передано до виконання. Відзнака повинна в червні ц. р.

X. Свято Молоді школи нашого Т-ва, яке кожного року стигало тисячі юнаків, мало відбутися у Львові на площі Сокола-Батька вже 7. червня ц. р., але з причини автомобільних перегонів (замкнення вулиць) пересунуто його на 14. червня. Цього року візьме участь у тому святі молодь „Рідної Школи“ з цілого краю.

XI. Для оїрки музики до гимну „Рідної Школи“ до слів Матвія-Мельника передано надіслані проєкти Музичному Т-ву ім. Лисенка.

XII. Деякі Повітові Кружки „Рідної Школи“ роблять поважну підготовку в місті й у селах до ювілейних обходів у честь „Рідної Школи“, організуючи академії, концерти, театральні вистави, людські забави і т. п. а доходом для „Рідної Школи“ Булоб вказане відбутися такі обходи безумовно протягом літа.

XIII. Як у державних так і в приватних українських середніх школах упадає фреквенція. Тому, що український нарід не може зрештешати з інтелігенції з вищою освітою, а вступ до вищих шкіл унеможливає тільки покінчення середньої школи, закликаємо ціле громадянство, щоб не легковажило середньої школи. — Звертаємося особливо до вчителів і духовенства, щоб вони в своїй безпосередній зустрічі з народом пояснювали вагу середньої школи, підбирали здібних дітей та допільнували речинців зголошення до іспиту. Пригадуємо, що іспити відбуваються тільки перед шкільними фєрїями. Недостачі у відомостях дітей треба доповнити приватною наукою, чи окремими підготовчими курсами.

Головна Управа „Рідної Школи“.

— 0 —

Похорони д-ра Івана Куровця.

ОПИС ПОХОРОНІВ.

В п'ятницю, 15. травня в 3-й годині пополуноді почалися похорони тлінних останків пок. д-ра Івана Куровця в домі жалоби при вул. Вірменській ч. 3. Вже пів години перед початком похорону зібралися кількатисячнї маси народу біля помешкання Покійного так, що заповнили цілу Вірменську вулицю на просторі між вулицями Рутівського і Краківської. Крім того непроглядні маси ждали на похоронний похід по обох боках Краківської вулиці аж до Ринку, а далі ще більше цікавих спинилося на плянтах (т. зв. губернаторські валі) продовж вул. Підвалля, куди мав йти похоронний похід.

Після церковної відправи над тілом Покійника в помешканні, усталився похоронний похід. На чолі йшла дута оркестра ремісничого т-ва „Зоря“, за нею селянська оркестра з Малехова, по ній хор під управою радника Купчинського. Далі йшло духовенство в рясах з о. мітрам О. Базюком на чолі. Крім о. мітра. Базюка брали участь у похоронних обрядах і відправах оо. крижани Томович і Лопатинський, о. ігумен Т. Галушинський ЧСВВ, о. д-р Г. Костельник, о. Д. Садорський, о. д-р Я. Застирець, о. Семчинин і парох Калуща о. В. Тисовський. Перед духовенством несли вішні делегати Калущини.

Коли вивезли домовину до похоронного воу, тоді промовів над нею з бальком доу пос. Остап Луцький від Українського Національно-

Демократичного Об'єднання і від Парламентарної Рєпрезєнтації УНДО. Як відомо, пок. д-р Іван Куровець був членом Центрального Комітєту УНДО, а в попередньому соїмі і послом від Калущини через два місяці. Прагнатьну промову посла Луцького подіаємо нижче. Після прагнатьного слова та відспівання свєагелї похоронний похід рушив вулицями Краківською, Ринком попри „Народню Торговлю“ і „Просвіту“, а далі вулицями Руською, Підвалля, Підсудського, Пекарської на Личаківський цвинтар. Вєсь час співав хор під управою радн. Купчинського наперемїну з оркєстрами, що грали жалїбнї маршї.

За домовиною Покійника йшла родина і делегати з Калущи і Калущини, а саме: д-р І. Сохацький від повіт. орг. УНДО, (о. Тисовський Волод. від „Народнього Дому“ йшов, як сказано з духовенством у рясах). Барин Тимотей від Халборєського Союзу, Мосєра Мирон від Пов. Торговельної Спїлки, Захней Семен від чит. „Просвіти“ і коопер. „Згода“, Загаєвич Степан від філії „Просвіти“ і „Рідної Школи“, Улян Данило, Бойковий Іван і Добрянський Петро від калуського мїщанства, а від сєлянства Калущини на початку походу з вішцями: Филипович Дмитро з Верхньої, Мельник Андрїй з Підмїхайлї і Пукшї Степан з Мостїщ. За ними йшли члєни ЦК Укр. Нац.-Дем. Об'єднання, члєни Української Парламентарної Рєпрезєнтації, прєдставники українських кулътурних і економїчних центральних установ і непроглядні маси прихильників, приятелїв і поклонників Покійного.

Мїж учасниками похоронїв бачили ми і старєнького сєніора наших національних дїячїв прєз. Юліана Романчука та проф. о. Олександра Стефановича.

Над сївою могилою Покійника промовляли по панахїдї пос. Миз. Галушинський від кулътурно-освітнїх установ (його надгробне слово даємо далї), д-р Подолінський від Українського Лікарського Т-ва і д-р І. Сохацький від Калущини. На тїм і закінчилися ці величавї похорони, яким вєсь час сприяла прєтарна травєна погода.

ПРАГНЬАЛЬНЕ СЛОВО ПОСЛА О. ЛУЦЬКОГО.

Д-р Іван Куровець — помер. Вже в домовині починає він оє свою коротку, але останню і безповоротну дорогу у вічність. Вже не бється живе, палке, шляхотне і праведне серце, але тисячі українських сердець затремтіли болїсно на саму вїстку про його смерть. Вже нема дружини його нї сїнів, але тисячі патріотів стоять оє при його домовинї.

Останєсь за ним довгий шлях невтомної громадської працї. Вже майже пїсєотнї лїт минє, як наша молода, тоді „народовєцька“, громада побачила його на чолї вієнської „Сїчї“. Зараз потїм почалась його довголітня, всєбічна, кипуча суспїльна і народня праця в калуськїм повітї.

„Передовсїм забезпечуємо здоров'я народу, щоб нїм був дужий та плодучий, як рїзна земля“. Це його перше гєсло — як незабутнього українського лїкаря-громаднїка, араду в Калущинї, потїм у Львовї. Вже давно не було д-ра Куровця в Калущї, але до останнїх тижнїв його життя зли з цілою Калущини раз-у-раз їднали до нього до Львова по лїкарську пораду.

„На здоров'ї українськїм тілї — свїтлї годївнї“. — Оє друге наше гєсло натхнуло Покійника до широкої кулътурно-освітньої працї в читальних Калущини і потїм в видїлї „Просвіти“ у Львовї.

„Разом зі здоров'ям і освітою мусить рости

На добрих

гумових обласах BERSON можна ходити цілий день без утоми. Гумові обласи BERSON є напрочуд еластичні, так, що ходження на них є справжньою помпєстїє. Притїм черевнї багато гарнїше нїгладє, носїться довше і заощаджуєтьє багато на коштах направи. Отже лише BERSON, бо нема нїчого дїпшого!

гаразд народу, здобутий власним, громадним усиллям“. Задля цього третього тєсла нашої національної політики Покійний основує в Калущї кооперативнїй сєлянський банк і переймає в нїм на довгї роки першїй провід. Потїм нїм організує рїдний капїтал для центральної каси українських кооператив „Центробанку“ і працює в бєлатїях наших економїчних установах.

Однак і є те не може вичєрпати його залїзної силї волї.

„Нарїд мусить одєржати громадське виховання. На тїрдах основах: здоров'я, прєсвітї і гараздї треба закрїпити в найдїрших народнїх масах українську національно-полїтичну ідею“. Вєї попереднї я є останнє тєсло нашої національної політики написанї в Покійним д-ром Куровцем і залого виконання. Внї організує українську Калущину під прапор Укр. Нац.-Демократичної партїї, прєд рївною ставє нашим послом до галицького соїму, по вішнї присвєчує чимало працї в Центральноїм Комїтєтї Укр. Нац.-Демократичного Об'єднання, нарєштї в 1928 р. нарїд вибирає його знову послом. Своє мїсце в соїмі внї зараз вїступив тоді молодому вибранцевї укр. національного робїтництва.

Тяжкий шлях його громадського життя! Алеж дав йому Господь за це й найкращу нагороду. В гордїх мїсяцях 1918- і 1919. року, коли завдяки вєїм полїбїям йому тогочасним лїпарям громадської національної працї ми вже могли стати пїзметом історичних подїй і серед бєлого гучу розпостєрти прапор волї рїдного краю, Укр. Національна Рада лєручила йому тоді обов'язки першого захїльно-українського сєкрєтєря народнього здоров'я. Це, звєстїєся, була найяснїша дїнина в його труднїм життї.

На нашїй суспїлнїй і національно-полїтичнїй нїнї д-р Іван Куровець був цїпним, розлогим, сильним деревом. Довгї лїта ми бачили тут у Львовї його вічно зелєне сїнє гєлузє, але завсїди воно сильно і глїбоко корїнілось у рїднїй передовсїм калуськїй землї, там, у краю, де живуть мїліони нашого сїльського народу, основа нашої силї.

Добре пам'ятаю. Це було в 1928 р. Старий дїяч, д-р Куровець, дав тоді на прєсбєбу проводу партїї не тільки своє ім'я на виборчїй листї УНДО-Об'єднання, але і балїн на прєдвїборчї зборї до Калущи, Войнилєва, Перєгїєвська. Задля зворушення, задля шляхотного зворушення, що оє внї, який завсїди давав цьому народовї тїлнї працї, нїнї прїйдїає до нього по моральнє затвердження своєї кандидатурї, д-р Куровець майже не мїг тоді говорити до своїх дуже числєннє зібраних старїх, добрих спївробїтників і друзїв. Виривались недокїзченї рєчєння, навіть слова в його промовах. Однак народ так був захоплєний самим вїдом лицє свого колїшнього прєвіднїка і морального дїктєтора, що раз-у-раз оплєскував його і потїм в запалом віддав на цї листї свої голоси.

Шєвно вчєра був я знову в Калущї на повітовїй нарадї мужїв довірїя УНДО-Об'єднання. Зібралось коло 300 сєлян-прєвіднїкїв. Вїстка про смерть д-ра Куровця до глїбини душі зворушила всїх. Довгу хвїлю тоді було приступити до на-ради про бїжучї справи.

Вїдходнїй вїд нас, дорогїй землєчї і старшїй друзї! З глїбоким жалєм прагнєтьєся а бою моїмї словами Прєзидїя і Центральної Комїтєт УНДО та його Парламентарнє прєдставнїцтво. Смерть парвала Тєбє як живу частинку з нашого збїрного тіла. Однак, дорогий старшинїй друзє, Тн, адєтьєся, спокїйно замкнєш свої очї. По тобї вжє оєстєтьєся сотнї тисячї живого, свїдомого і незломного українського народу.

Щє хвїлина і Тн вжє стрїнешєся безпосєрєднє і бєзповоротнє з рїдною землєю. Воєа прїймє Тєбє лєскаєно. Тн був пї дуже вірним і дуже правєдним сїном.

А як колїсь, давє Тн, молодї українськїй руки знову в гору пїдїмуть нашу червону калїну, ми неплї, що Тн і там цїй шум молодїх, в гору пїдїймають П українських рук, дочуєш. — Лїкарю народньої працї, дорогїй наш друзє, Воєа-ж, цїя молода дружина пам'ятати будє, що в шастє цїй хвїлї будє в відгук Твого цїлого життя.

Спї спокїйно, дорогий наш друзє! Тн працюєв і втомивєся лєжє. Спї спокїйно, — прїжай!

НАДГРОБНЕ СЛОВО ПОСЛА МИХ. ГАЛУ-ШИНСЬКОГО.

Сумна Громадо! Коли виходимо глибше, а тим самим правильно, в провідну думку освітньої роботи і культурних завдань нації, пізнаємо, що виховання громадянства, виховання повної громадянської людини, яка по громадськім чужує і діє, займає там одне з головних місць. Освітається це виховання різними засобами і методами. А між ними почесне місце придбав собі вплив власним життям, як живим прикладом і зразком, вплив особистості, про носія якої можна сміло сказати, що доля навілила його „найбільшим щастям“, яке може стати udziałом „нас, земних дітей“.

З цієї точки погляду підходимо до особи Покійного д-ра Івана Куровця. Своім життям і змістом праці видав великий слід. Він був особистістю визначною, яка не тільки сильно і ярко запалила себе всюди там, де приходилося Покійному виступати і працювати, але яка виховуючи собою інших перейде живою до потомних поколінь, а багато їх нас, чи то тут у Львові, чи там у Калуші, згадуючи минуле, будуть не раз додавати слова: „Ще як жив д-р Куровець“...

І тому приходять саме в ті хвилини на думку Іларіонові слова у деякій відміні: Щаслива земля, котра може похвалитися тим, що на ній жив Покійний! Використаємо ці слова так: Щаслива ця установа, яка може похвалитися тим, що в ній працював Покійний.

Калушчина зі своїм дорітком матеріальним і моральним, це один великий гимн, виспіваний гасячий праці і творчому духові Покійного і його Дружини, яка тихо відійшла від нас перед 6-ти літами, велика і праведна душа, одна між першими жінками-боловничками у нашій Батьківщині.

Колиж згадаємо про львівські часи Покійного, мусимо піднести його видатну і глибоку працю у багатьох установах, зокрема в „Просвіті“, на полі культури народу і його суспільної опіки. Наукові і популярні речі Покійного, його слова, його ради і голос на засіданнях — це були насправду показники, з якими не тільки слід було рахуватися, але які треба було прикладати живим ділом у пульсуючому живому організмі народу.

А діялося це все вже тоді, коли доля була дуже тяжко Покійного, коли забрала йому все те, що належиться людині, аби її утримати в життєрадісній і творчій діяльності.

Коли багато інших заломилася, тверда особистість Покійного кинула його на шлях протифанатичної праці, додаючи йому ще більше фанатично-стихійної віри в успіх праці і в наслідки цього успіху. Навіть довіля, а й воно було завжди на послухах діла, віри, руху і боротьби... І стриму не було цієї стихії... І ніщо не ломило її і Покійного, як носія: навпаки, він усував найтяжчі перешкоди, він твердо ламав труднощі, не дивлячись на оплески чи гнів, на признання, на можливу популярність або непопулярність...

Добре імя, хрустальна тверда характерність, відповідальна праця з рішучим домашнім відповідальністю від усіх, від найближчого оточення починаючи, не раз твердо стелили йому життєвий шлях, але дали нам особистість, про яку тепер на прощання можна сміло сказати, що вона духово осяяна, полиниться безперечно цінністю для потомних поколінь у дальшій творчості і формуванні народнього життя і в боротьбі за його форму!

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ Ц. К. УНДО.

В п'ятницю, 15. ц. м. після похоронів, відбулося в год. 6.30 вечором у домі Українського Національно-Демократичного Об'єднання спільне засідання присутніх у Львові членів ЦК УНДО, присвячене виключно світлій пам'яті Покійного д-ра Івана Куровця, довголітнього члена ЦК і одного з основоположників теперішньої партії та її національно-демократичної поперелниці. Засідання відкрив *ред. В. Мудрий*, що в короткий промові скарізував Покійника як громадського діяча, при чім спинився на найважливіших моментах його громадської діяльності, зокрема особливо підкреслив тих кілька характерних рис вдачі і характеру Покійника, які аложилися на те, що зробили його наскрізь своєрідною, незвичайно видатною індивідуальністю, а при тім і рідкою появою в нашому національному житті. Цю промову вислухали присутні стоячи.

По тім ділялися споминами про Покійника ч. його діяльність *п. Галай*, *б. пос. М. Струтинський* і *п. М. Стефанівський*, що співпрацював з Покійним від 1917 р. по останні дні в управі „Народньої Лічнниці“. Незвичайно цінними, жито й безпосередньо представленими були спомина *п. М. Струтинського* про методи й засоби громадської праці Покійника в Калушині, з яким *п. М. Струтинському* приходилося співпрацювати ще в передвоєнних часах.

ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ.

На адресу редактора „Діла“ наспіла з приводу смерті д-ра Куровця з Чорткова під голови Укр. Парл. Репрезентації сен. д-ра А. Горбачевського телеграма такого змісту: „Глибоко відчувую загальний жал з приводу смерті великого громадянина д-ра Івана Куровця — *Горбачевський*“.

Від Спілки Українських Лікарів у Чехословаччині прийшла така телеграма: „Прага 15. V. Іменем українських лікарів Чехословаччини висловлюю глибокий жал з приводу смерті заслуженого лікаря і громадянина д-ра Куровця. *Матюшенко*“.

3 судової салі.

Здогадні члени УВО перед львівським судом.

Присуд.

У суботу пополудні закінчилася розправа проти Дан. Гриника, студ. ветеринарії і тов., обвинувачен у кольпортажі „Сурми“. Присяглі судді потвердили 9 голосами питання про держ. зраду щодо обв. Гриника, а заперечили всі питання про решту обвинувачених. На тій основі трибунал засудив Гриника на 3 роки в'язниці, інших увільнив від вини та кари.

ЖЕНЕВСЬКІ НАРАДИ.

16. травня на засіданні комісії європейських студій мін. Курціос говорив про німецько-австрійську митну унію. Головною причиною госп. кризи є поділ Європи на багато малих госп. територій. Тому держави середньої і східної Європи мусять заключувати митну унію. Однак унія мусить бути загальною. Німеччина готова переговорювати з кожною країною в справі унії. В імені свого уряду просить мін. Курціос, аби збори прийняли його внесення.

Бріан заповів пропозиції французького господарського пляну. Промову закінчив Бріан словами: Приноровимо в нашій праці всі системи, та не піддержимо такої, яка не є дозволена міжнар. трактатами й конвенціями.

Курціос доказував, що нім.-австр. унія не порушує трактатів. Просить, щоби Ліга заявила в тій справі.

У суботу пополудні Бріан привітав дел. Літвінова й Тевфіка бей та сказав, що їх обов'язком є приготувати кращу будучину для народів спільно з іншими членами Ліги. Канцл. Шобер зясовував критичне господарське й фінансове положення Австрії.

Кажуть, що проситимуть гасякий трибунал, щоби видав правничу опінію в справі німецької та французької тези про австро-німецьку унію.

ДОДАТОК ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ ВІЗЬМУТЬ НАЗАД.

Кажуть, що після сесії Ліги Націй треба сподіватися коли не уступлення цілого польського кабінету, то напевно димісії мін. скарбу Матушевського.

Зачувати, що марш. Пілсудський згодився, щоби справою 15 проц. знижки платні військових занялася рада мін. Є чутки, що рада мін. хоче зовсім або вчасті відібрати виплачений в травні додаток для військових.

РУМ. КОРОЛЬ У ЧЕРНІВЦЯХ.

Черновецька преса повідомляє, що король Карло приїде до Черновців з кінцем травня.

ГОЛОДІВКА В ЛУЦЬКІЙ ТЮРМІ.

6. травня у луцькій тюрмі політичні в'язні почали голодівку, тому що тюремна влада та прокуратура відкинули їх домагання. З 230 політичних в'язнів голодувало 205. Голодували майже тиждень. 12. травня голодувало ще 19 в'язнів.

СПОРТ

МИСТЕЦТВА А-КЛАСИ.

УКРАЇНА—ГАСМОНЕЯ 1:1 (1:0).

Найтяжчий меч, що його розіграла Україна в цьому сезоні, бож ставка за яку йшли змагання, була не будь-яка. Гра ведена була весь час у живому, енергійному темпі з обох сторін і на похвалу обох дружин треба сказати, що вони видержали це темпо до кінця. В складі України зайшла остільки зміна, що в нападі замість розбитого попередньої неділі Гоцького старшого грав Лисик, а в допоміжній замість Бутля — Гоцький молодший. Гасмонея виступила в повному складі зі всіма своїми „звіздами“.

Хід гри в першій половині дуже цікавий. Ситуації змінювалися на прочуд скоро й оба напади прогавили багато догідних позицій, не вміючи їх використати. Україна стрілила в тому часі два голи, однак суддя їх не признав, бо один був з „офсайту“, а другий упав після минацятка мала увесь час перевагу і тиснула до цілої пів години ніяк не могла здобути воріт, то заслуга тут знаменитої оборони Гасмонеї (Бірибах—Редлер), яка виконала в тому часі велику працю. Врешті в 31. мін. зумів таки по-

битися через ту залізну оборону Кобзар і апакував у сітку Гасмонеї голя, що українська публіка привітала френетичними оплесками. Після того Україна натискала далі, але до півни не могла вже більше нічого влітати. На 10 хвилин перед кінцем першої половини зійшов Кобзар з грища з розбитою ногою і Україна грала тоді в десятку.

Образ гри в другій половині змінився остільки, що Україна, маючи розбитого Кобзара, який вже тільки статистував, грала більше дефензивно, вдовольняючись тільки час до часу випадками, які зрештою доволі легко ліквідувала оборона Гасмонеї. До такої тактики Україна була примушена тимбільше, що небаком знесено з грища і розбитого Борсука, який, що правда, вернув на грище, але теж не був уже той, що передше. Не диво, що Гасм. в другій половині стала натискати і вже в 7. мін. вирівняла, бо Калєпський, що взагалі доволі дуже непевно, випустив мяч перед себе, що й використав з місця лучник Гасмонеї. Всі дальші наступи жидівської дружини розбивалися на твердій обороні України (Роман-Грещук), що не допустила до програної. В останніх мінутах Україна перейшла знову до офензиви, але що в нападі не було кому стріляти, то остаточно той горячий меч скінчився ремісово.

З гравців України заслуговують на признання оба оборонці, все жертвенний Борсук у помочі і Кобзар (у першій половині) та Воробель у нападі. Інші пересічні. Дуже слабо представлявся Гоцький м., що ніяк не доріс до змагань з таким тяжким прот., як Гасмонея, а також Калєпський на воротах, що випускає з рук буквально кожний зловлений мяч і коштує Україну в цьому сезоні вже кілька страчених пунктів. Взагалі позиція воротаря — найслабша в Україні, і то вже від кількох літ, бо наша дружина не всилі якось виховати собі цілком певного й надійного воротаря...

Суддював на змаганнях пор. Шиба, що допустив до надто гострої гри, а до того за мало бігав, через що багато дечого не бачив і робив те, що йому диктувала криклива публіка. Видців, голосово дуже добре розположених понад 2.000.

УКРАЇНА II.—ГАСМОНЕЯ II. 2:3 (0:2).

УКРАЇНА III.—ЧОРНІ IV. 4:2 (4:0).

Львів. Сокіл II.—Лехія I. Б. 5:3 (3:0).

Стрий. Погонь Стр.—Польонія 4:3 (2:1).

Львів. Світезь—Ревера 2:0 (2:0).

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Варта—Лехія 8:0 (4:0).

Варшава: Польонія—Чорні 5:0 (1:0).

Вел. Гайдуки. Рух—Погонь 1:1 (1:0).

Краків. Висла—Краковія 4:1 (1:1).

Лодзь. Варшавянка—ЛКС 4:1 (2:1).

НОВИНКИ

— Сензаційний процес у Самборі. „Хвіля“ з 17. ц. м. під таким заголовком пише: В самбірським окружнім суді скінчилася дводневна розправа проти Михайла Яреми і 6 парубків з Дорожева, обвинувачених у крадіжці. Одиноким доказом їхньої вини було те, що обвинувачені признались на поліції в Луці до вини і то в присутності пошкодованих. Підчас розправи численні свідки доказували, що обвинувачені признались до вини лиш тому, що їх немилосердно на поліції в Луці били, прив'язували до стовпів, катували до утрати притомності, потім їх вели до пошкодованих, і казали признатись до крадіжці, погрожуючи биттям. Хоч трьох постерункових, як свідки під присягою ствердили, що нікого не били, то трибунал не повірив їм і звільнив обвинувачених, приймаючи як факт, що зізнання обвинувачених вимушені побоями. Можна сподіватись, що самбірський прокуратор потягне постерункових до судової відповідальності.

— Арештування. Дня 7. травня ц. р., С. Авдієнко в Луцьку ніс харчі для політичних в'язнів. Його арештував поліційний агент. На поліції забрали від нього всі харчі, поперерізували, але нічого каригідного не нашли. За пару годин його звільнено з тим, що на поліції заявили, що буде мати судову розправу. Слід ствердити, що нема такого закону, який забороняв би громадянам допомагати в'язням харчами.

— Справа б. посла Когута. В останнім часі було переслухання бувшого посла Когута (в'язненого м. р. в Бересті і Бригідках) у слідчого судді в Станиславові, перший раз від часу арештування. Закидають йому злочин публічного насильства з § 65 а) і б) к. з., виконаний в той спосіб, що підбурював проти влади і зивав до неплачення податків на вічах: в Забережу, пов. Станиславів, у Княжу, пов. Снятин, в Підмихайлівцях, пов. Рогатин, в Яворові, в Солотвині, в Яслонові, п. Рогатин, в Нивочині, пов. Богородчани і в Богородчанах. Крім того обвинувачують за обиду влади, порушення закону про збори і кілька інших дрібніших політичних

При переслуханні Данило Гриник признався, що належить до УВО, що до неї втягнув його Зиповий Книш.

Еміль Штаер признався на поліції, що "Сурму" дістав від Гриника і кольтпортував її з Підгайним.

Підгайний до нього не признався. У помешканні Михайла Чудана нашла поліція 4 прим. "Сурми".

Данило Гриник признався на поліції, що гуртував зброю для УВО.

На розпраті підсудні не признаються до злочинів і твердять, що поліція била їх та принувала до злочинів.

Поліційні свідки Кароль Черніський, Рудольф Радонь, Чеховський, Майба, Огродник і Яскевич під присягою зізналися, що підсудних на поліції ніхто не бив.

Відтак переслухано поручника 26. полку п. звання ручних гранатів, який ствердив, що гранати, які дістали підсудні від п'яктоногового його полку, мали силу вбивати людей у промірі 20 м².

Оборонець д-р Старосольський ставить внесок покликати свідків на доказ, що підсудний Гриник, діставши гранати, зупинив їх на вбивання риб у ріці, а не переконував їх для саботажів.

Оборонець д-р Шухевич ставить внесок покликати на свідка Степана Гевака з т-ва "Зоря" у справі підсудного Штаера та покликати на свідків Лямпіка В. Семена Шевчука і Мельника на доказ, що поліція била підсудних і ті свідки бачили сліди побиття.

Прокуратор спротивився тим внескам тому, що підсудний Книш має за собою буйну політичну минушину, був караний давніше за політичні гріхи, тому певне, що і тепер він винен у тому,

що це для справи не важне, чи підсудні ложили гранатами рибу, чи ні, бо важне в тільки те, що гранати діставали підсудні для УВО. Свідки на ствердження поліційних побиттів не потрібні, каже прокуратор, бо УВО постійно очорнює поліцію, закидаючи їй побитті і знущання, і вже тим наклепом ніхто вірити не може. Це все тільки "жамтанія очерка" оборони.

Трибунал відкинув внески оборони. Після промов прокуратора й усіх трьох оборонців, буде оголошений присуд.

Ціни набілу у Львові.

"Маслосоюз" платив кооперативам для 16. травня 1931 р.: масло експортне і десероване прима 4:50 зол. за кіло; молоко 23—25 сот.; літра сметани 1:40 зол.; копа яєць 4:60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок, 18. травня, година 7:30 веч.
Весілля в Гоголівці.
Театр Річнородностей (в Нар. Домі):
Понеділок, 18. травня, година 7:30 веч.
Гальо! Радіо Шіаго! Норта (премієра).
Малій Міський Театр:
Понеділок, 18. травня, театр замкнений.

Цирк Станіславських на площі Бема
два шодня представлення в год. 8:20 веч.,
а у вівторок, середі та неділі також по-
чодушні представлення в годині 4-й.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма "Він і його сестра" (Влєста Бурія, Ані Ондра).
КАСНО: Звукова мадирська фільма "Грай, північ!"
КОЛЬОСЕИ: Звукова фільма "Шалена дівчина".
ЛЕВ: Звукова фільма "Король проша-
ків".
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма "Ма-
роко".
ОЛЗЯ: Звукові фільми: "На фронті нічого нового", "З Бирдом до Півден-
ного бігуна".
ПАЛАС: Звукова фільма "Примхи ма-
дам Помпадур".
ПАН: Звукова фільма "Роман над Ріо
Гранде".
ПАСАЖ: "Воєнний шлях" (Кен Мей-
нара). "Велика парада збиточників" та
долатин.
ПРОМІНЬ: "Князь Орлов".
ФЯТАМОРГАН: "Гріх Ілги" (на осн.
Стефана Цейга).
ХИМЕРА: "Арена жаху" німа едипія
та звуковий додаток Параманту, "Ко-
сові горішки".
СТИЛЕВЕ: "Манолеску" і виступ Бро-
нислава Бронисовського.
УТІХА: "Твої уста так спокушували
мене", "Гілттай" (Род ля Рок).

Програма радіо.

Понеділок 18. травня 1931.
Варшава (1411,5) 16:15 Програма для
дітей. Вильно (358,1) 12:05 Оперова му-
зика. Лондон (356,3) 19:40 Концерт.
Берлін (419) 18:15 Тріо на фортеп'яні.
Рим (441,2) 12:45 Легка музика. Відень
(516,4) 11:00 Капела Сільвінга. Буда-
пешт (550,5) 17:25 Циганська оркестра.
Харків (937,5) 15:00 Концерт для дітей.
Пенінград (1000) 14:00 Концерт.

Вівторок 19. травня 1931.
Варшава (1411,5) 17:45 Концерт. Бер-
лін (419) 18:00 Виступ співацьки Зігіст.
Рим (441,2) 17:00 Концерт. Прага (456,2)
16:30 Концерт. Відень (516,4) 12:00 Кон-
церт. Будапешт (550,5) 9:15 Легка му-
зика. Харків (937,5) 15:00 Концерт. Ле-
нінград (1000) 14:00 Концерт. Москва
(1451) 12:00 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок 18. травня 1931 р.
11:58 Сигнал часу, 12:10, 15:20, 16:45,
19:25, 19:35 Грамофон, 15:00 Госп. кому-
нікат, 15:50 Фр. акція, 16:15 Прогр. для
дітей, 17:15 Відчит, 17:45 Легка музика,
18:45 Весілля, 19:10 Річнородностей, 19:45
Бірка, 19:40 Прес. рад. денника, 20:00
Відчит актуальний, 20:15 Муз. відчит,
20:30 Оперетка, 22:30 "Жарті й смі-
хушки", 22:50 Музика.

Вівторок 19. травня 1931 р.
11:58 Сигнал часу, 12:10, 15:20, 16:25,
19:25, 19:30, 22:15 Грамофонні плати,
15:00 Господарський комунікат, 15:50 Від-
чит, 17:15 "Личина вартість польських
збройних і гірних мінеральних вод", 17:45
Концерт, 18:45 Весілля, 19:10 "Сутре-
стіння сила середовища праці", 19:35
Пресовий радіовий денник, 20:00, 22:00
Фейлетони, 20:15 Концерт і літературна
чвертьгодини, 20:30 "Робітники й радіо",
22:30 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

20-літній Зізд Товаришів, що
зложили іспит зрілості в україн-
ській гімназії в Перемишлі 1911 р.
відбудеться дня 25. травня ц. р.
у Перемишлі. Зголошення слати
на адресу: Олександр Костик, Львів
Ринок 10. "Діло". — Д-р Дашке-
вич Роман, Костик Олександр.

Кооп. Український Театр у Львові.
Український Нар. Театр ім. І. Тобіле-
вича в Станіславіві.

Ходорів:

18. V. Життя Парижа".
19. V. "Лялька" Премієра.
20. V. "Чесна Сузанна".

Стрий:

21. V. "Жінка, що вбила".
22. V. "Лялька".
23. V. "Життя Парижа".
24. V. Чесна Сузанна.

25. V. переїзд театральної дружини
до Дрогобича на кілька вистав. Адмі-
ністрацію театру веде І. Волошук.

Важне для організаторів "Віро-
дження". В місяці червні ц. р. проти-
алькогольний гурток "Відродження" при
грек.-кат. Малій Духовній Семінарії у
Львові видасть брошуру протиалько-
гольного і протинікотинного змісту (сто-
рін 32, 16^о, поперх 10 ілюстрацій). Бро-
шура міститиме багато народних опові-
дань, казок, легенд, віршів, пригод, ста-
тистик і т. п. Буде не збірка проф. Ю.
Камеєцького і інших протиалькоголь-
них діячів. Вона є призначена для ма-
сового поширення протиалькогольної
пропаганди між селянами, тому і її зміст
буде приступний для всіх. Ціна лише
20 сот. З огляду на те, що Гурток не
має готівки на агадане видання, хоче
він придбати її при допомозі відповідної
для цього організації членів видав-
ництва. Потрібно 100 членів з укладами
по 5 зол. В брошурі буде поміщений
випади членів видавничої спілки, що ви-
платять по 5 зол. до кінця травня. За
кожних 5 зол. член дістає 50 брошур
для поширення їх між своїм оточенням.
По стягненні грошей за них, надержує
член 7 зол., як зворот свого укладу з за-
робіткою, а решту відсилає до Гуртка
"Відродження" при Семінарії. З цього
попинні скористати всі кружки "Ві-
дродження", чит. "Просвіти", Луги, Со-
коли, всі школи й інші організації, ко-
трим стоїть на перешкоді в ширенні
протиалькогольної і протинікотинної
пропаганди брак дешової і приступної для
селян книжки. Просимо даскаво всіх,
що бажають стати членами нашого ви-
давництва на повних умовах, надси-
лати як найскорше свої уклади (5 зол.)
чеком "Відродження" ч. 154.486 з до-
пискою для видавничої спілки, або пере-
казом на адресу: Протинальгольний
Гурток "Відродження" при греко-кат.
Малій Духовній Семінарії у Львові
вул. Сикстуська ч. 39/а.

25-літній Зізд Товаришів, що скла-
дали іспит зрілості в українській гімназії
в Перемишлі 1906 р., відбудеться дня 4.
червня ц. р. в Перемишлі. Збірка в год.
8-й рано в катедральній церкві. —
Осип Зятин, Д-р Михайло Філіц.

З прив. коед. гімназії "Рідної Шко-
ли" з правом прилюдності в Зо-
лові. Вступні іспити до класу II.—VIII.
відбудуться дня 29. червня, до I. класу
30 червня ц. р. в 8. год рано. Подання
вносити до дня 15. червня. З днем 1.
червня відкривається приготівний курс
до I. класу, якому зголоситься відповідна
співкість кандидатів. — Управа.

Замість квітін на домовину бл. п.
д-ра І. Куровця зложили: родина Во-
лянських, Бурачинських і Гардєльських
125 зол., дир. Ом. Савчин та д-р Р. Пе-
гельський по 20 зол. на будову шпиталя,
за що жертводавцям щиро дякує Управа
Нар. Лічниці.

На Рідну Школу зложили в зол. ВП.:
Тов. "Карпати" Львів 140, Члени Архи-
катедрального Хору 55, як одностільну
свою платню і Громада Українців сту-
дентів — Познань 100 — на ювілейний
дар, — Повітова Спілка Торговельна
в Калущі 20 замість вінка на могилу
бл. п. д-ра Івана Куровця; о. Станіслав
Дашо — Старий Самбір 15 як дохід
з діточого фестивалю; о. Кипрія Хотин-
ський, Ярослав 40 в Шевченківського
концерту з 26. 4. замість квітін для
ВП. О. Ціпановської, М. Ярковій і В.
Божейко, М. Сайкевич студ. мед. По-
знань 3770, вібраних на спільнім свяче-
нні; о. Остап Охримович — Дичків 5
замість вінка на домовину бл. п. Степа-
на Охримовича — ВП. Жертводання
складає ширю подяку Головна Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГОДИННИКАРСЬКО-ЮВІЛЕРСЬКІ
роботи виконує найдбайливіше —
Домбровські і Розважєвські —
Львів. Академічна 2. ГОДИННИКИ, БІ-
ЖУТЕРІЯ, СРІБЛО. — Великий вибір.
Дешово. Догідні умови. 1447 14—?

ПИЙТЕ ЛІМОНЯДКИ і воду со-
дову тільки там, де їх доста-
ляє фабрика "ЗДОРОВ'Я". Вироби
"Здоров'я" є найліпші!!! 2032 2—3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фа-
брик, прецізійні, продає за готівку
і на рати від десятих літ з найліпшою
сторони знала фірма Іван Зельтен-
райх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1538

П'ЯНИНО заграничне, майже нове,
хрестове, гарний голос, оказійно
продам. Рутівського 19, двері 6. 2036 2-2

КАВАЛЕР, на становиску, бажає пі-
знати добре виховану, молоду і гар-
ну, хочби і без приданого, панну, в під-
ження підчас вакацій. Посередництво
рідні або знайомих рівнож бажане. —
Адмін. "Діла" під "Вакації". 2051

СПОРТОВІ одяги — готові і на
міру — виконує дуже дешово
робітня "ПАЛІЮМ" — Вірменська 3.
Тел. 54—24.

КОНЦІПІЕНТА рутинного, обізна-
ного з провінційною практи-
кою, солідного, здібного самостійно ве-
сти канцелярію — прийме зараз адвокат
Д-р Буда у Сколім. Подати умови. Не-
приняті offerti без відповіді. 2047 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

був лікар заграничних країн, спеціаліст
скірних, венеричних і сексуальних недуг
(подова неміч) та лікарської косметики
ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8^{1/2}—10, 14—16
в косметичні від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діатермія. Криво-
термія. Сепараткові ждальні.
Львів, вул. Сикстуська ч. 22, III. п.
(біля Нар. Гостинниці).

Вінда до вжитку. Телефон 38—90.

"КІНО"

ч. 10. вже появило-
ся в розпродажі.
Багатий зміст, гарні ілюстрації.
Просимо всіх прихильників Х Муан жада-
ти "Кіно" по всіх книгарнях та бюрах
денників. — Адреса: Кіно, Львів, вул.
Блахарська ч. 8/1. 2—3

В другу річницю смерті відпр-
виться у Кракові 22. травня ц. р.
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за спокій душі
бл. п. Олександра Стесловича
гімназійного професора в Мельні,
про що повідомляє смутком прибіта
Жена.

МАНЯ ВА коло Солотвини.

Віля ясна, положена в здоровім місці
при головнім гостинні над річкою, три-
фронтна, поверхова, в 2-ма кутками
і яриним городом зараз до винайму на
рік або на сезон. — Софія Кейван. *029 4-5

Загальні Збори „Міщанського Брацтва“

у Львові відбудуться дня 7. червня
1931 р. у власній домівці при вул.
Руській ч. 3/1 в годині 1/11. рано з та-
ким денним порядком:

- 1) Відкриття Загальних Зборів.
- 2) Відчитання протоколу з попередніх
Зборів.
- 3) Звіт з діяльності Виділу.
- 4) Рахунковий звіт.
- 5) Звіт Контрольної Комісії з внеском
на уціненні абсолютній.
- 6) Вибір Голови, Виділу і Контрольної
Комісії.
- 7) Внески і запити.

Якби на означений час не з'явилось
число членів, приписане статутом, тоді
в год. 1/12 відбудуться нові збори з тим
самим денним порядком, на яких запа-
дуть правосильні рішення, без огляду на
число прийдених членів.

Львів, дня 15. травня 1931.

М. голова секретар
Теодор Голіян Петро Гладій

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ
До зв'язків Галичини з Наддніпрянщи-
ною. — Ціна 50 сот., з почт. пере-
силкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПІНА
Ціна 150 зол., на почт. перес. 50 сот

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.
ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

С М І Х З Е М Л І
Ціна 150 зол., з почт. перес. 210 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
Спогади І. II. і III. часть
Ціна 8— золотих — без пересилки,
АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французької мови М. Руд-
ницького. — Ціна 3— зол., з почт.
пересилкою 4— зол.

Можна дістати в Адм. „Діла“
Львів, Ринок 10. II. п.
1-1 1-1 або в книгарнях. 1-1 1-1